ముష్టికుక్క

వసుంధర

జానకిరామయ్య కళ్ళు తెరవగానే "రఘు వచ్చాడా?" అనడిగాడు.

గోపీ మౌనంగా తలవంచుకున్నాడు.

"కాసేపు మీరు ఏమీ ఆలోచించకండి. విశ్రాంతి మీకు చాలా అవసరం" అన్నాడు డాక్టర్. బదులుగా విషాదంగా నవ్వాడు జానకిరామయ్య.

జానకిరామయ్య ఆ ఊళ్ళో సంపన్న గృహస్థు. రెండు సంవత్సరాల క్రితం ఆయన భార్యపోయింది. ఆయనకిద్దరే కొడుకులు. పెద్దవాడు గోపీ. అతని వయస్సు ఇరవై రెండేళ్ళు. రెండోవాడు రఘు అతనికంటె ఏణ్ణర్థం చిన్న.

గోపీకీ, రఘుకీ వయసులో అట్టే తేడాలేకపోయినా ప్రవర్తనలోనూ గుణగుణాల్లోనూ చాలా భేదముంది. గోపీ తెలివైనవాడు. చురుకైనవాడు. మచ్చుకైనా దురలవాట్లు లేనివాడు. వినయం అతనికి భూషణం. తండ్రి వ్యాపార వ్యవహారాలన్నీ అతనే చూసుకుంటున్నాడు.

రఘుకు ఇంటి ధ్యాసలేదు. అతనికి చదువు సరిగ్గా అబ్బలేదు. తల్లిచేసిన గారాబం చాలావరకూ అతన్ని పాడుచేసింది. అన్నగారన్నా, తండ్రి అన్నా అతనికి లక్ష్యంలేదు. అతని స్నేహితులందరూ వ్యసనపరులు. అయితే వాళ్ళందరూ ఊళ్ళో పెద్దమనుష్యులుగా చెలామణీ అవుతున్నవారి బంధువులు. విలాసాలపట్ల రఘుకు చాలా మోజుంది.

జానకిరామయ్యకు గోపీ గురించిన చింతలేదు. రఘు ఏమైపోతాడో అన్నది ఆయన బెంగ. గోపీ మంచితనం గురించికూడా ఆయనకు బాగా తెలుసు. ఆ మంచితనాన్ని అలుసుగా తీసుకుని రఘు గోపీక్కూడా అన్యాయం చేస్తాడేమోనని ఆయన అనుమానం. గోపీ ఎన్ని పర్యాయాలో తండ్రికి ధైర్యం చెప్పిచూశాడు.

"నాన్నా! మీరు తమ్ముడిగురించి బెంగపెట్టుకోవద్దు. వాడికి నేనేలోటూ రానివ్వను. వాడు మారతాడన్న విశ్వాసం నాకుంది. మీరు మీ మనసును అదుపులో ఉంచుకుంటేతప్ప మీ ఆరోగ్యం బాగుపడదు" అంటూండేవాడు గోపీ.

మనసును అదుపులో వుంచుకోవాలని మహామహులే ప్రయత్నించి విఫలులయ్యారు. జానకిరామయ్య సామా

న్యాడు. అదాయనవల్ల కాలేదు. మందులేవీ ఆయనకు పని చేయడంలేదు. భార్యపోయేక ఆయన మంచం పడ్డాడు. నానాటికీ క్షీణించిపోతున్నాడు.

నిన్నటిదినం ఆయనకు గుండెల్లో పెద్దపోటు వచ్చి స్పృహ తప్పింది. అంతా అయిపోయిందనే అను కున్నారు కానీ గండం గడిచింది. సుమారు పధ్దెనిమి గంటల అనంతరం ఆయనకు స్పృహవచ్చి కళ్లు తె చాడు.

కళ్ళు తెరవగానే రెండో కొడుకు గురించి అడిగా డాయన. కానీ సమాధానం ఆయనకు నిరుత్సాహాన్ని కలిగించింది. ఏ పనీలేని రెండోకొడుకు పధ్దెనిమిది గంటలపాటు బయటకు వెళ్ళిపోయాడు. అంతసేపు వాడిని బయట ఉంచగలిగిన వ్యాపకాలేమిటి?

ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం జానకిరామయ్యకు తెలిసి వుండకపోతే ఏబాధా లేదు. తెలియడమే ఆయన మనస్సుకూ, ఆరోగ్యానికీ శాపమైంది.

గోపి రఘుకోసం చాలా ప్రయత్నాలు చేసివుంటాడనీ అదేమీ ఫలించి ఉండవనీకూడా జానకిరామయ్యకు తెలుసు. తన అనారోగ్యం సంగతి తెలిసికూడా కొడుకు నిర్లక్ష్యం చేశాడేమోనన్న అనుమాన మొకటి ఆయన్ను వేధిస్తోంది.

"గోపీ–వాడెక్కడికెళ్ళాడో తెలుసుకుందుకు ప్రయ త్నించలేదా నువ్వు?"

"ప్రయత్నించాను .."

"తెలియలేదా?"

"లేదు..."

"అబద్ధమాడకు. వాడి ఆచూకీ నీకు తెలిసే వుంటుంది వాడు రాననివుంటాడు..."

గోపీ క్షణం తటపటాయించాడు. తండ్రి చెప్పింది నిజమే! కానీ ఈ నిజాన్ని చెప్పడంవల్ల కలిగే ప్రయోజనమేముంది? నిజానికి రఘు ఆ సమయంలో పేకాటలో వున్నాడుట. ఎన్ని చెప్పినా, ఆఖరికి తండ్రి ఆరోగ్యం గురించి చెప్పినా వినకుండా కసిరి పొమ్మన్నాడుట.

"అలా ఎందుకంటాడు? కబురు తెలిసివుంటే తప్పక వచ్చివుండేవాడు" అన్నాడు గోపీ చివరకు.

జవాబివ్వడానికి గోపీ క్షణం తటపటాయించడంలోనే జానకిరామయ్యకు విషయం అర్థమైపోయింది. ఆయన ముఖం గంభీరంగా అయిపోయింది. "గోపీ! నా దగ్గర నిజం దాచకు. నిజంగా నువ్వు రఘు శ్రేయస్సుకోరేవాడివయితే వాడిని బాగుచేసే విధానమిదికాదు. ముందుగా వాడిగురించిన నిజాలన్నీ నాకు చెప్పు. మనమిద్దరం కలిసి వాడిని బాగుచేసే పథకం వేద్దాం. అదంత కష్టం కాదు. కానీ నువ్వు చెప్పే అబద్ధాలు వాడిని ఇంకా పతనం కావడానికి ప్రోత్సహిస్తాయి."

"మీకు విశ్రాంతి అవసరం..." అన్నాడు డాక్టర్.

"డాక్టరుగారూ-విశ్రాంతి తీసుకుని ఏంచేయను? కన్నకొడుకు కళ్ళముందే పతనమైపోతూంటే చూస్తూ ఎలా ఊరుకోను? వాడు బాగుపడినపుడే నాకు విశ్రాంతి. వాడిని బాగుచేయడంకోసం ఆ ఆరోగ్యం దెబ్బతిన్నా ఫరవాలేదు..." అన్నాడు జానకిరామయ్య.

2

"నీకు సుందరి అని ఎవరు పేరుపెట్టారోగానీ-చాలా కరెక్ట్‌గా పెట్టారు!" అన్నాడు రఘు.

"ఇంకెవరు పెడతారు? అమ్మా-నాన్నా" కిసుక్కున నవ్వింది సుందరి.

"నీకు అమ్మా, నాన్నా కూడా తెలుసునా?" అన్నాడు రఘు.

సుందరి ముఖం చిన్నబోయింది. ఆమెకు నిజంగానే చరిత్ర లేదు. తలిదండ్రులెవ్వరో తెలియదు. అది నిజమే అయినప్పటికీ ఆమెకా నిజాన్ని వినడం ఇష్టముండదు. ఎందుకంటే ఆ నిజానికి బాధ్యత ఆమెది కాదు. కానీ ఆమె ప్రవర్తనకు సంబంధించిన ఇంకో నిజం_ఆమెను గురించి ఎవరైనా అంతమాట అనడానికి దోహదం చేసింది. అయితే ఆమె దగ్గరకు వచ్చే అందరూ ఈ నిజాన్ని ఆమెముందు అని_తద్వారా ఆమె అందించే ఆనందంలో కొంతభాగానికి దూరంకారు.

రఘుకుమాత్రం అటువంటి బాధలు లేవు. డబ్బుతో ఏమైనా చేయవచ్చునని అతని ఉద్దేశ్యం. పంతంపట్టి తను అనుకున్నవి సాధించగలడతను.

ఎదుటి వ్యక్తులను మాటలతో హీనపర్చడం అతని హాబీ. వాళ్ళు బాధపడుతూంటే చూసి వినోదిస్తాడతను. అతనికి అవసరమైన ఆనందం సుందరి అతనికిస్తోంది. అయినా ఆమెపట్ల అతనికి కృతజ్ఞత లేదు. ఆమె తనకిచ్చే ఆనందం కేవలం తన డబ్బు కారణంగా అని అతనికి తెలుసును. శారీరకమైన ఆనందాన్ని పొందుతూనే చూనసికంగా హింసిస్తూంటాడతనామెను. అందువల్ల సుందరిలో అతనంటే క్రమంగా ద్వేషం పేరుకుపోసాగింది.

"ఎందుకు అస్తమానూ_అలా అని నన్ను హింసిస్తారు?

అమ్మా నాన్నా తెలిస్తేనేం తెలియకపోతేనేం—నేనే మీకు అవసరమౌతున్నానుకదా. నాతో కలిసి ఆనందం పంచుకుంటున్న మనమిద్దరమూ ఒకే రకంవాళ్ళం అవుతాం'' అంది సుందరి.

రఘు కళ్ళు ఎర్రబడ్డాయి. తృణీకారాన్నతను సహించడు. "సుందరీ నీకూ నాకూ పోలికేమిటి? నేను ఇచ్చేవాణ్ని. నువ్వు పుచ్చుకునేదానివి..."

"అవుననుకోండి. నేను పుచ్చుకునేదాన్నే. కానీ ఊరికే ఏమీ పుచ్చుకోవడంలేదు. నాకు డబ్బిచ్చినందుకు ప్రతిఫలంగా ఆనందాన్నిస్తున్నాను. కానీ మీరు ఇచ్చే డబ్బు మీరు సంపాదించింది కాదు. ఎవరో సంపాదించిన డబ్బు మీకోసం వాడుకుని ఆనందిస్తున్నారు..."

"అమ్మా నాన్నా లేనిదానివి. అందుకని నీకు తప్పదు. నాకేం అవసరం?"

"తన అవసరానికి తను సంపాదించుకోని మగవాడు మగవాడు కాదు" అంది సుందరి.

"ఎంత ధైర్యం నీకు?" అన్నాడు రఘు కోపంగా.

"సమానానికికూడా మితిఉంటుంది రఘుబాబూ—ఇదే మీకూ నాకూ ఆఖరి కలయిక, ఇక సెలవ్" అంటూ లేచింది సుందరి.

"ఆగు..." అన్నాడు రఘు. అతని కంఠస్వరంలోని తీవ్రతకు భయపడింది సుందరి. "ఈ రోజు నీలో ఒక కొత్తరకం వినోదం పొందదలిచాను. ప్రతిఫలం ఎంతో తెలుసా? ఒక్క రోజుకు అయిదువేలు. ఒప్పుకుంటావా?"

సుందరి తడబడింది. ఒక్క రోజుకు అయిదు వేలు! సిగ్గుఎగ్గులు వదిలిపెట్టిన స్త్రీ తను. కేవలం డబ్బుకోసం అన్నీ వదిలిపెట్టింది. ఇప్పుడా డబ్బు పెద్ద మొత్తంలో తరుముకు వస్తుంటే ఎందుకు కాదనాలి?

"కాదనవద్దు. ఇందులో నీకు శారీరకంగా ఏవిధమైన హింసా వుండదు" అన్నాడు రఘు. సుందరి కోపం ఎగిరిపోయింది. రఘులాంటి బంగారు పిచ్చుకను అనవసరంగా ఆవేశపడి చెడగొట్టుకోకూడదని గ్రహించిందామె.

ఆమె అంగీకారాన్ని వింటూనే రఘు చాలా మందికి అప్పటికప్పుడు టెలిఫోన్ చేశాడు. అతను తగ్గుస్వరంలో ఏం మాట్లాడేడో ఆమెకు తెలియలేదు. ఆ సంభాషణల్లో కొన్ని కోడ్ వర్డ్సుకూడా వున్నాయి.

అంతా అయేక "పద–మనం–వీర్రాజు ఇంటికి వెళుతున్నాం" అన్నాడు.

అరగంటలో వీర్రాజు ఇంట్లో ఒక చిన్న గదిలో వీర్రాజూ, రఘూ సుందరీ సమావేశమయ్యారు. సుందరిని దూరంగా కూర్చోమని మిత్రులిద్దరూ చర్చలు ప్రారంభించారు.

"అంతా వచ్చేరా?"

"అంఁహాల్లో వున్నారు."

"కార్పెట్లు పరిచారా?"

"ఆహాఁ" అన్నాడు వీర్రాజు.

"అయితే మీ పక్కను తీసుకురా" అన్నాడు రఘు.

వీర్రాజు వెళ్ళి అయిదునిముషాల్లో తిరిగివచ్చాడు. అతనితోపాటు ఒక వృధకాయుడు–ముసలి ఆల్సేషియన్

కుక్కతో వచ్చాడు. అతని చేతిలో ఇంకో గొలుసు వుంది.

రఘు ఆ కుక్కను ప్రేమగా నిమిరాడు. అదతనికి పరిచయమైనదే కాబోలు-బౌబౌ అంది పలకరింపుగా.

దృఢకాయుడి చేతిలోవున్న రెండో గొలుసు తీసుకున్నాడు రఘు. నెమ్మదిగా సుందరిని సమీపించి "అయిదువేల విషయంలో ఏ మోసమూ లేదు అనుమానించనక్కర్లేదు" అన్నాడు.

"మీ మీద నాకేవిధమైన అనుమానమూ లేదు" అంది సుందరి. లోపల మాత్రం ఈ కిరాతకుడి ఉద్దేశ్యం ఏమైవుంటుందా అని భయపడుతూనే వుంది.

"శారీరకంగా నిన్ను హింసించడం జరగదు" అన్నాడు రఘు.

"అది మీరు ఇందాకా చెప్పారు" అంది సుందరి.

"ఓకే...అయితే బట్టలు విప్పు" అన్నాడు రఘు.

సుందరి చుట్టూ చూసింది. ఒక అల్సేషియన్, ముగ్గురు మగవాళ్ళు వున్నారు. ఆ క్షణంలో ఆ నలుగురూ ఒక్కటేననిపించిందామెకు. "ఎందుకు?"

"ఎందుకేమిటి? నువ్వు కుక్కవి. కుక్కలు బట్టలు ధరించవు" అన్నాడు రఘు.

సుందరి ముఖం ఎర్రబడింది. "మీరు మాట తప్పారు. నన్ను హింసించనని చెప్పారు. హింసించడానికి సిద్ధంగా వున్నారు. నాకు అయిదువేలూ అక్కర్లేదు..."

"నిన్ను శారీరకంగా హింసించడం జరగదని చెప్పాను. నేను మాటంటే మాటే."

"నాకు అయిదు వేలూ అక్కర్లేదు. సెలవిప్పించండి" అంది సుందరి.

"ఒకసారి ఒప్పుకున్నావు వెళ్ళిపోతానంటే కుద రదు" అని_"వీర్రాజూ నువ్వు వెళ్ళి నేను చెప్పింది చేయి... మేము వచ్చేస్తున్నాం" అన్నాడు రఘు. వీర్రాజు వెళ్ళిపోయాడు.

రఘు దృఢకాయుడికేసి చూసి సౌంజ్ఞ చేశాడు. దృఢకాయుడి నడుముకు పటకా బెల్టు వుంది. అతను దాన్ని విప్పుతున్నాడు.

"సుందరీ! శారీరకంగా నిన్ను హింసించడం జరగదని చెప్పాను. కానీ నేను చెప్పినట్లు చేయడానికి ఒప్పించ డానికి నిన్ను హింసించక తప్పదనిపిస్తోంది" అన్నాడు రఘు.

సుందరికి పరిస్థితి అర్థంకావచ్చింది. రఘు కిరాతకుడు. ఒళ్ళు తాటలు తేలేలా కొట్టించగలడు. ఆమె మారు మాట్లాడకుండా బట్టలు విప్పేసింది. రఘు తనవద్దనున్న గొలుసు ఆమె మెడలో తగిలించాడు. మోకాళ్ళమీద పాకమని చెప్పాడు. అప్పుడప్పుడు భౌభౌ అంటూ ఉండాలని చెప్పాడు.

ఇప్పుడు రఘు రెండు చేతుల్లోనూ రెండు గొలుసు లున్నాయి, ఒక్క గొలుసు ఆల్సేషియన్‌ది, రెండవది సుందరిది. అతను నడవడం మొదలుపెట్టాడు. కుక్క చలాకీగా నడుస్తోంది. సుందరి పాకుతోంది. మధ్య మధ్యలో భౌభౌ అంటోంది. ఆమె కళ్ళలో నీళ్ళు న్నాయి. అవెవరికావాలి?

వాళ్ళలా రెండు గదులు దాటినాక ఒక గది గుమ్మం దగ్గర "ఫ్రెండ్స్ ఇప్పుడు మన స్నేహితుడు రఘు ఇక్క డికి రెండు కుక్కలతో వస్తున్నాడు. అందులో ఒకటి

నాకెంతో ప్రియమైన టామీ. రెండవది-అపూర్వమైనది. మీ కళ్ళతో మీరే చూసి వినోదించాలి'' అన్న అనౌన్స్‌మెంట్ వినిపించింది. ఆ కంఠం వీర్రాజుది. దృఢకాయుడు రఘు వెనకాల ఉన్నాడు. అతను తన పటకా బెల్టుతో పర్యాయం సుతారంగా సుందరి వీపుపై కదిలించి హెచ్చరించాడు.

తలుపులు తెరుచుకున్నాయి.

అదో హాలు. ఆ హాల్లో సుమారు పాతికమంది మగవాళ్ళున్నారు. వారంతా రఘు మిత్రబృందం. అపూర్వమైన ఆ దృశ్యాన్ని చూసి అందరూ ఆశ్చర్యానందాలతో చప్పట్లు కొట్టారు.

కుక్కతోటీ, సుందరితోటీ రఘు కాసేపు ఆ హాల్లో అటూ ఇటూ విహారం చేశాడు. రెండు కుక్కల్నీ పోలుస్తూ చాలామంది చాలా కామెంట్సు చేశారు.

సుందరి కుక్కలా ప్రవర్తించడానికి దృఢకాయుడు మధ్యమధ్యలో సున్నితంగా ఆమెను హెచ్చరిస్తూనే ఉన్నాడు. అందువల్ల ఆ హాల్లో ఉన్నంతసేపూ ఆమె కుక్కలాగే నడిచింది. కుక్కలాగే అరిచింది. అక్కడున్న అందరూ అందుకు విపరీతంగా సంతోషించారు. మనిషిలా ఆమె కార్చే కన్నీళ్ళను ఏ ఒక్కరూ పట్టించుకోలేదు.

తన కళ్ళముందు జరిగే అవమానాల్ని సహించింది సుందరి. అలా అరగంటసేపు వినోదించిన తర్వాత ఆమెకు లెక్కపెట్టి అయిదువేలూ ఇచ్చి ''గొలుసు విప్పేవరకూ ఈ డబ్బును నోటితో కరచిపెట్టుకుని ఉంచుకో'' అన్నాడు రఘు.

ఆమెకు విముక్తి ఎప్పటికి లభించిందో కానీ అనుకో

కుండా వీర్రాజు తలుపు తట్టడంతో అది కాస్త దగ్గర పడిందనే అనుకోవచ్చు.

"ఎందుకు?" అన్నాడు రఘు చిరాగ్గా.

"మీ అన్నయ్య వచ్చాడు..."

"లేదని చెప్పలేకపోయావా?"

"చెప్పవలసిందే కానీ– మీ నాన్నగారి పరిస్థితి చాలా చాలా దయనీయంగా ఉందట. ఆయన వీలునామా వ్రాయబోతున్నారుట. నువ్వు వెడితే నీ ఇష్టం పాటించి వీలునామా వ్రాయడం జరుగుతుందిట. లేకపోతే మీ నాన్నగారూ, మీ అన్నయ్యా కలిసి వీలునామా రూపొందిస్తారుట..." అన్నాడు వీర్రాజు.

రఘుకి లేవక తప్పలేదు. అతను తలుపులుతీసి "ఎక్క డున్నాడు అన్నయ్య?" అన్నాడు. వీర్రాజు చెప్పాడు. "అయితే నువ్వే కుక్క సంగతి చూడు" అని అతను వెళ్ళిపోయాడు.

3

"నువ్వు తెలివితక్కువ పని చేశావేమో ననిపిస్తోంది బ్రదర్. వ్యాపారంలో నువ్వుకూడా ఎంతో కొంత భాగం అడిగి ఉండాల్సింది" అన్నాడు వీర్రాజు.

"ఎందుకని?" అన్నాడు రఘు.

"వ్యాపారం వద్దు. అంతా క్యాషుకావాలని అడిగావు. నీ వాటాకి రమారమి నాలుగు లక్షలు వచ్చింది. కూర్చుని తింటున్నావు. జల్సాగా ఖర్చుచేస్తున్నావు. ఆరు నెలల్లో రెండు లక్షలు ఖర్చుపెట్టేశావ్. మిగతాదికూడా అయి పోతే ఏం చేద్దామని?" అన్నాడు వీర్రాజు.

"అంతదూరం ఆలోచించలేదు. ఈ వేళ గురించే కానీ రేపటి గురించి ఆలోచించడం నాకలవాటు లేదు. ఇంత

కాలం మా నాన్నగారిస్తూంటే పుచ్చుకు ఖర్చుచేసేవాణ్ణి. ఇప్పుడు నాదంటూ ఆ స్తి ఏర్పడింది. నిజమే_ఇది ఖర్చయి పోతే ఏం చేయాలి?" సాలోచనగా అన్నాడు రఘు.

"నువ్వు తెలివి తక్కువ పని చేశావ్. వ్యాపారంలో భాగం అడిగి కొంతకాలంపాటు మీ అన్నయ్యనే నీ వ్యవహారాలు చూడమనవలసింది. కూర్చుని తింటే కొండలైనా కరిగిపోతాయి కానీ వ్యాపారంలో అయితే_అప్పుడే మీ అన్నయ్య ఈ ఆర్నెల్లలోనూ లక్షకుపైగా లాభం తీశాడని వినికిడి" అన్నాడు వీర్రాజు.

"అప్పట్లో అంతదూరం ఆలోచించలేదు. వ్యాపారం అనగానే భయం పుట్టింది. ఇప్పుడింక వ్యాపారంలో వాటా అడిగినా అన్నయ్య ఇవ్వడు."

"అలాగనకు. మీ అన్నయ్య చాలా మంచివాడు."

"అవుననుకో. కానీ నా దగ్గర రెండు లక్షలున్నాయని తెలిస్తే అవి ఇచ్చి భాగం తీసుకోమంటాడు. ముష్టాడికిలా నెలనెలా ఏ పదివేలో ఇస్తాడేమో అవి మన ఖర్చులకి చాలవుగదా."

వీర్రాజు క్షణం ఆలోచించి "ఒక ఉపాయముంది. తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ లాభాలొచ్చే వ్యాపారం చేసేవాళ్ళలో కోదండం నాకు బాగా తెలుసు. మా నాన్న డియస్పీ కదా. వాళ్ళందరికీ మా అవసరం చాలా వుంది. నువ్వొక లక్ష రూపాయలిచ్చావంటే కోదండం నిన్ను భాగస్థుడిగా చేసుకోవడమే కాక నెలకు ముప్పై నలభై వేలు ముట్టజెప్పగలడు" అన్నాడు.

"అదెలా సాధ్యం?"

"కోదండం వ్యాపారం చిన్నదైనది కాదు. అతనికి

చాలా దొంగ వ్యాపారాలున్నాయి. మనలాంటి వాళ్ళు సాయం చేస్తారంటే అతను ఎగిరి గంతేసి మరీ ఒప్పుకుంటాడు. ఎటొచ్చీ మనం అతని క్రింద తొత్తులంకాకుండా సమాన స్థాయిలో ఉండగలందులకుగాను ఓ లక్ష రూపాయలు పారేసి భాగస్వాములమైపోదాం."

"ఈ ఆలోచన చాలా బాగుంది" అన్నాడు రఘు ఉత్సాహంగా.

4

"నాకేమీ అభ్యంతరం లేదుకానీ ఒక్క మనవి. మీరిచ్చే లక్షరూపాయలూ వ్యాపారానికి పెట్టుబడిగా కాక వ్యవహారానికి సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ గా ఉంచుతాను. మీరు డిపాజిట్ చేసి వెళ్ళిపోతే మీకేమీ డబ్బురాదు. వ్యాపారం గురించి కొంత సమయాన్ని వెచ్చించాలి. చేకూరిన లాభాలలో వాటా ఉంటుంది మీకు" అన్నాడు కోదండం.

"నెలకేమాత్రం లాభాలొస్తాయ్?" అన్నాడు రఘు.

"అది మీ స్వార్థ్యాన్నిబట్టి వుంటుంది. అసలేమీ ఉండకపోవచ్చు. అయిదారు లక్షలైనా ఆశ్చర్యముండక పోవచ్చు."

రఘు కళ్ళు మెరిశాయి "ఏమాత్రం శ్రమపడవలసి ఉంటుంది మేము?"

"వారానికో రెండ్రోజులుకూడా ఉండదేమో?" అన్నాడు కోదండం.

"మేమేం చేయాల్సి ఉంటుంది?"

"దొంగ సరుకు రవాణా విషయంలో అజమాయిషీ చేయాలి. సక్రమంగా జరిగితే లక్షలలో లాభం. సక్ర

మంగా జరక్కపోతే లక్షలలో నష్టం. లాభంలోనూ నష్టంలోనూ కూడా మీకు వాటా ఉంటుంది" అన్నాడు కోదండం.

"సరే బాగానే వుంది..." అన్నాడు వీర్రాజు సంతృప్తిగా.

సరిగ్గా అదే సమయంలో అక్కడికో పదనిమిదేళ్ళ యువతి వచ్చింది. పచ్చని ఛాయలో మిసమిసలాడిపోతోం దామె. ఆమెను చూస్తూనే మిత్రు లిద్దరికీ కనురెప్పలు మూతపడ లేదు.

"నా చెల్లెలు అరుణ" అన్నాడు కోదండం.

ముగ్గురూ పరస్పరం నమస్కారాలు చేసుకున్నాక అరుణ ఆ గదిలోని అల్మరాలోంచి తనక్కావలసిన వస్తు వేదో తీసుకుని వెళ్ళిపోయింది.

అక్కణ్ణించి బయటపడ్డాక—"వాటే బ్యూటీ..." అన్నాడు రఘు.

"అవును కానీ ఆమె మన భాగస్థుడి చెల్లెలు..." అన్నాడు వీర్రాజు.

"అందుకే—ఉపాయం ఆలోచించాలి..." అన్నాడు రఘు.

5

"వాడింక బాగుపడడు" అన్నాడు జానకి రామయ్య.

"అలా ఎందుకనుకుంటారు నాన్నా? చేతిలో ఉన్నది తరిగిపోతూంటే వాడికి డబ్బు విలువ తప్పక తెలి సొస్తుంది" అన్నాడు గోపీ.

"లేదురా గోపీ—నాకది మనోవ్యాధిగా పరిణమించింది. నీకు అన్యాయం జరక్కూడదనే ఆస్తిని విభజించేశాను

నేను. లేకపోతే వాడి ఖర్చుల జోరుకి మనమాగలేము. తన ఆస్తి చేతికిస్తే వాడికి బాధ్యత తెలుస్తుందేమోనని ఆశపడ్డాను. కానీ వాడికీ బాధ్యతకూ అమడదూరం. వాడి చేతిలో ఎంతో శ్రమించి నేను కూడబెట్టిన ఆస్తి- హారతి కర్పూరంలా హరించుకుపోతోంది. ఎప్పుడో ఒక రోజున వాడు నా కళ్ళముందే దేహీ అంటూ నలుగురినీ యాచించుకునే స్థితి రానున్నది. ఆ దృశ్యం నా కళ్ళపడే లోగా-ఈ కాయాన్ని భగవంతుడు తీసుకుపోతే బాగుండును...'' అన్నాడు జానకిరామయ్య. విషాదంలో ఆయన కంఠం రుద్ధమైంది.

''నాన్నా - నేనుండగా రఘు అడుక్కుతినే పరిస్థితి ఎందుకేర్పడుతుంది?'' అన్నాడు గోపీ.

''నీకు తెలియదురా గోపీ - వాడిని గురించి నాకు పూర్తిగా తెలుసు. వాడు పరమదురాత్ముడు. పచ్చిస్వార్థపరుడు. మహాబద్ధకస్తుడు. ఈ మూడు లక్షణాలూ కలిగిన వాడు ఎప్పటికైనా అడుక్కోక తప్పదు. అలాంటివాడిని కనికరిస్తే-ఆ కనికరించినవాడుకూడా అడుక్కు తినాల్సొస్తుంది.''

''నాన్నా-వాడికి పెళ్ళిచేస్తే బాగుపడతాడేమో.''

''వాడికి తెలిసి తెలిసి పిల్లనెవరిస్తార్రా?'' అన్నాడు జానకిరామయ్య. అన్నాడు కానీ ఆయనక్కూడా కాస్త ఆశ కలిగింది. ఎవరి అదృష్టమెలాగుంటుందో చెప్పడం కష్టం. పెళ్ళి చేస్తే-ఆ పిల్ల తెలివైనదైతే రఘునుతనదారికి మళ్ళించుకుని అతన్ని మళ్ళీ మనిషిని చేయగలదేమో! ఆ విధంగా ఒక ఆడపిల్ల జీవితం నాశనమైపోయే అవకాశముందని తెలిసినా-విషయాన్ని ఆకోణంనుంచి ఆలోచించడానికి జానకి రామయ్య తండ్రి మనసు అంగీకరించలేదు.

"నేను ప్రయత్నాలు చేస్తాను. వాడికి మాత్రం ఏం తక్కువ? వయసుంది, అందముంది, ఆస్తిపరుడు, అవలక్షణాలంటారా — వయసులో అవి చాలామందికి సహజం" ఆరిందాలా అన్నాడు గోపీ.

రఘుకు పెళ్ళికావాలంటే గోపీకూడా సంబంధాలు చూడాలని స్ఫురించింది జానకిరామయ్యకు. ఇప్పుడిప్పుడే వ్యాపార వ్యవహారాల్లో సెటిలౌతున్న గోపీ వివాహం ఇంకా ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు వాయిదా వేస్తే బాగుండునని ఆయన అనుకున్నాడు కానీ-ఆగమ్మ కాకిలా తిరిగే చిన్నకొడుకు గురించి గోపీ పెళ్ళికూడా త్వరలోనే జరిపించాలని ఆయన అనుకున్నాడు.

తన పెళ్ళివిషయం తండ్రికి స్ఫురింపజేయడానికే గోపీ రఘు పెళ్ళి ప్రసక్తి తీసుకువచ్చాడని జానకిరామయ్యకు తెలియదు.

6

"నమస్కారమండి..." అన్నాడు రఘు.

అరుణ మనోహరంగా నవ్వి — "నమస్కారం. మీ పేరు రఘు కదూ" అంది.

"బాగా గుర్తించారు నా పేరు..." అన్నాడు రఘు ఆనందంగా.

"ఈ ఊరిలో మీరు కాస్త ప్రసిద్ధులే మరి..." అంది అరుణ.

రఘు ఛాతీ ఉబ్బింది — "మీతో పరిచయం నా అదృష్టం" అన్నాడు.

"అదృష్టం అనుకోవలసినంత పెద్ద పరిచయం మనకేముంది లెండి!" అంది అరుణ.

"అలా అనకండి. నా పేరు మీకూ గుర్తుంది. మీ రూపం నాలో నిలిచిపోయింది. ఇంతకంటే పెద్ద పరిచయం కావాలా?"

"చాలా బాగా చెప్పారు. మనకంతకంటే పెద్ద పరిచయం అనవసరం. వస్తాను" అంటూ కదిలింది అరుణ.

"నా ఉద్దేశ్యం అదికాదు. వెళ్ళిపోకండి. మీతో కొద్దిగ మాట్లాడాలి" అన్నాడు రఘు.

అరుణ ఆగి అసహనంగా పైకి చూసుకుని_"నాతో మాట్లాడాలంటే మా ఇంటికి రావచ్చు. ముందుగా అనుకుని మనమిక్కడ కలుసుకోలేదు. కాకతాళీయంగా కలుసుకున్నాం. కనిపించాంగదా అని ఏవో సంభాషణలు నడపాలని రూలులేదు" అంది.

రఘుకి ఏం మాట్లాడాలో తోచలేదు. ఒక్క నిముషం తటపటాయించి "మీ సంగతి నాకు తెలియదు కానీ నేను కావాలనే మిమ్మల్నిక్కడ కలుసుకున్నాను. మొదటిసారి మిమ్మల్ని చూసినప్పట్నించీ మీతో పరిచయం పెంచుకోవాలనిపించింది. ఈ రోజు కాలేజీ గేటు దగ్గిర కాశాను. అక్కణ్నించీ మిమ్మల్ని ఫాలో అవుతూనే ఉన్నాను. అలా ఈ పార్కులోకి వచ్చాను. ఒంటరిగా వున్నారు కాబట్టి వెంటనే పలకరించాను..." అన్నాడు.

"పార్కులో నాకేదైనా పని ఉందేమో - ఇక్కడనే నెవరినైనా కలుసుకోవాల్సిందేమో__మీరు నన్ను అనవసరంగా డిస్టర్బ్ చేస్తున్నారేమో ఆలోచించేరా?" అంది అరుణ.

"మిమ్మల్ని చూస్తూంటే నా కింకే ఆలోచనలూ

రావడం లేదు. నేను చెప్పదల్చుకున్నది చెప్పేంతవరకూ మామూలు మనిషిని కాలేను..."

"అసలు మీరు చెప్పేది నేనెందుకు వినాలి?" అంది అరుణ.

'పిల్ల చాలా పెంకిఘటంలా ఉందే' అనుకున్నాడు రఘు. పైకిమాత్రం "మీ అన్నయ్యకు స్నేహితుణ్ని నేను. ఆ గౌరవంతోనైనా..."

అతనింకా ఏదో అనబోతూండగా "మీకు తెలియదేమో అన్నయ్య స్నేహితులంటే పరమ అసహ్యం నాకు" అంది అరుణ.

రఘు దెబ్బతినేశాడు "ఎందుకని?"

"అన్నయ్య స్నేహితులంటే వాడి దొంగ వ్యాపారంలో భాగస్థులైనా అయుండాలి. అందుకు మద్దతునిచ్చే వారైనా అయుండాలి. అలాంటివారంటే నాకు చాలా అసహ్యం."

రఘు క్షణం ఆలోచించి "చాలామంది చాలా రకాలుగా తప్పులు చేస్తూంటారు. వాళ్ళు చెడ్డవాళ్ళనే అనుకుందాం. మరి మంచివాళ్ళ డ్యూటీ వాళ్ళను అసహ్యించుకోవడమేనా? చెడ్డవాళ్ళని సంస్కరించడానికి ప్రయత్నించవద్దా?" అన్నాడు.

"దుష్టుడికి దూరంగా వుండమని శాస్త్రం చెబుతోంది."

రఘు చటుక్కున అనేశాడు "నేను మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తున్నాను అరుణా! జీవితంలో ఇంతవరకూ నేను తీసుకున్న మంచి నిర్ణయం ఇదొక్కటేనేమో-ఇంతవరకూ నా జీవిత విధానం ఏమైనా కావచ్చు. కానీ ఈ

క్షణంనుంచి మీరు చెప్పిన రీతిగా నడుచుకుంటాను. నా జీవిత విధానం మీ ఆశయాలకు అనుగుణంగా మలుచుకుంటాను. ఒక సాధారణ వ్యక్తిని అసాధారణ వ్యక్తిగా మార్చడంకోసమైనా మీరు నన్ను ప్రేమించగలరా?"

అరుణ పెద్దగా ఆశ్చర్యపడ్డట్లు కనబడలేదు. "నాకు అందముంది. చాలా ఆకర్షణీయంగా కనబడతాను. నన్ను ప్రేమించానని అతి స్వల్ప పరిచయంలో నేఏమగవాడైనా అంటే అదో పెద్ద విశేషం కాదు. కానీ నేను సాధారణ వ్యక్తుల్ని, అసాధారణ వ్యక్తులుగా మార్చడానికీ- దుర్మార్గుల్ని సంస్కరించడానికీ ప్రేమించే రకంకాదు. నా ప్రేమ నా జీవితానికి సంబంధించినది. పెళ్ళి ముడి వేసి ఆలోచించే ప్రేమమీదయితే ఆ అన పెట్టుకోకండి. తల్లినీ, భగవంతుణ్ణీ ప్రేమించే విధంగా నన్ను ప్రేమిస్తున్న పక్షంలో నీ జీవితం ఎలావుండాలో చెబుతాను. అలా నడుచుకోండి."

అరుణ మాటలకు రఘుకి కోపం వచ్చింది. "మీకు చాలా గర్వంలా వుంది."

"గర్వమనే పదానికి నాకు అర్థం తెలియదు. నా మనసులోని మాట నిస్సంకోచంగా బయటకు అనేస్తాను. అదే గర్వమనుకుంటే నేను గర్విష్టినే! మీ ప్రేమ అర్థంలేనిదని భావించినందుకూ, అర్థంలేని మీ ప్రేమను తిరస్కరించినందుకూ నేను గర్విష్టినని మీరనుకుంటే- అది మీ తెలివితక్కువ అవుతుంది" అంది అరుణ.

7

"ఇన్నాళ్ళకు నేను గుర్తొచ్చానా?" అన్నాడు జానకిరామయ్య.

ఆయనన్న ఆ మాటల వెనుక ఎంతో ఆవేదన వుంది. కొడుకులిద్దరికీ ఆస్తి విభాగం చేసేటప్పుడు నగరంలో వున్న రెండో ఇంటిని రఘుకిచ్చేశాడాయన. కొడుకు తనని తనతోపాటు రమ్మంటాడేమోనని అనుకున్నాడు. "మీరు గోపీదగ్గరనే వుండండి నాన్నా-నా పద్ధతులు సరిపడవు మీకు" అన్నాడు రఘు.

జానకిరామయ్యకు రఘుతో వెళ్ళాలని లేదు. కానీ రమ్మంటాడేమోనని ఆయన తండ్రి ప్రాణం ఆరాట పడింది. చిన్నకొడుకు మాటమాత్రంగా అభిమానం చూపిస్తే చాలునని ఆయనకుంది. ఆ అభిమానం ఉపయోగించుకోవాలని ఆయనకు లేదు. అయితే ఆమాత్రం కూడా ఆయనకు లభించలేదు. అదలాగుంచితే ఆస్తి విభాగం అయిపోయాక ఇంతకాలంవరకూ ఒక్క పర్యాయంకూడా రఘు తండ్రిని చూడ్డానికైనా ఈ ఇంటి గుమ్మం తొక్కలేదు.

"అనుక్షణం మీరు నా గుర్తులోనే వుంటారునాన్నా కానీ తీరుబడి ఉండదు నాకు. అయిదారు నెలల్లో తెలివి తక్కువగా డబ్బు చాలా వృధా చేసేశాక నా కళ్ళు తెరుచుకున్నాయి. అంతవరకూ విలాసాల్లో మునిగి తేలుతూ మీదగ్గరకు రాలేకపోయాను. ఆ తర్వాత బాధ్యత గుర్తించి వ్యాపారం ప్రారంభించాను. ఆ కారణంగా మళ్ళీ మిమ్మల్ని కలవడానికి తీరుబడి లేక పోయింది నాకు."

రఘు మాటల్లో నిజానిజాలతో జానకిరామయ్యకు నిమిత్తంలేదు. రఘు ఇలా మాట్లాడడమే ఆయనకుచాలా వింతగా, ఆశ్చర్యంగా వుంది.

"ఏమిటి నువ్వు ప్రారంభించిన వ్యాపారం? ఈ విషయంలో అన్నయ్య సలహా తీసుకున్నావా?" అనడిగా డాయన.

"లేదు నాన్నా-కోదండం సాయం తీసుకున్నాను. అన్నయ్య వ్యాపారంతో పోటీ పడడం నాకిష్టంలేదు. సరుకులు రవాణాచేయడం మా వ్యాపారం. లాభాలు బాగా వచ్చేలాగున్నాయి."

కోదండం పేరు వినగానే జానకిరామయ్య ముఖంలో అసంతృప్తి కనబడింది. కానీ ఆ అసంతృప్తిని మాటల్లో కనబడనివ్వలేదాయన. అసలు కొడుకు దృష్టి వ్యాపారం మీదకు మళ్ళడమే పెద్ద విశేషంగా భావిస్తున్నా డాయన. తృప్తిగా కొడుకుతో కాసేపు సంభాషించేక—

"నేను పెళ్ళిచేసుకోవాలనుకుంటున్నాను నాన్నా!" అన్నాడు రఘు.

ఆశ్చర్యపడ్డాడు జానకిరామయ్య. తను మనసులో కోరుకుంటున్న విషయంకూడ ఆ నోటివెంట రావడం ఆయనకు చాలా ఆనందాన్ని కలిగించింది. కాసేపు సంభాషణ జరిగేక తను అరుణను ప్రేమించాననీ, కానీ పెళ్ళి వ్యవహారాలు తండ్రిద్వారా జరిపించాలని అనుకుంటున్నాననీ అతను చెప్పాడు.

జానకిరామయ్య వెంటనే గోపీకి కబురంపాడు. గోపీ రాగానే విషయం చెప్పాడాయన.

గోపీ దెబ్బతిన్నట్లు కనబడ్డాడు. "ఆ అమ్మాయికీ పెళ్ళి ఇష్టమేనా?" అన్నాడు.

రఘు తలవంచుకుని "నాకు తెలియదు. ఆమెను

చూశాకనే నాకు పెళ్ళిచేసుకోవాలన్న ఆలోచన బయ లేరింది. నేనూ నలుగురిలా జీవించాలని అనిపించ సాగింది" అన్నాడు.

"బాగానే వుంది. కానీ ఒకవేళ ఆ అమ్మాయి ఇష్టపడకపోతే."

"ఆడపిల్లగదా అన్నయ్యా పెద్దలు చెప్పిన మాట వింటుంది. సంబంధం వాళ్ళ అన్నయ్యద్వారా కదపండి" అన్నాడతను.

గోపీ ముఖం అంత తృప్తిగా లేదు. "ఆ అమ్మాయి వాళ్ళన్నకు ఒక్కగానొక్క చెల్లెలు. ఆమె అభీష్టానికి వ్యతిరేకంగా వాళ్ళన్న చేస్తాడని నేననుకోను."

"అయినా రఘు అంటే ఆమె ఇష్టపడదని మనం ముందే ఎందుకనుకోవాలిరా" అన్నాడు జానకిరామయ్య. గోపీ మాట్లాడకపోగా-"ఒరేయ్ ఈ బాధ్యత నీమీదనే పెడుతున్నాను. ఎలాగో అలా ఈ పెళ్ళి కుదర్చాలి. నీ విషయంలోకూడా సంబంధాలు చూస్తున్నాను. వీలుపడితే ఇద్దరికీ ఒకేసారి పెళ్ళి జరిపించేయాలనివుంది" అన్నాడాయన మళ్ళీ.

"నాన్నా చాలాకాలం తర్వాత నాకు మామూలు జీవితంపై మోజు కలిగింది. ఈ పెళ్ళి కుదరకపోతే నా మోజు విరక్తిగా మారిపోయి నేనేమైపోతానో తెలియదు. నేను మనిషిలా బ్రతకాలని మీకుంటే-తండ్రిగా మీరేం చేయగలరో చేయండి. నేను మళ్ళీవచ్చి మిమ్మల్ని కలుసు కుంటాను" అని వెళ్ళిపోయాడు రఘు.

"గోపీ విన్నావుకదా వాడి మాటలు. ఆ పిల్ల కార ణంగా వాడు మామూలు మనిషవుతాడని నాకు నమ్మ

కంగా వుంది. ఎలాగో అలా ఈ పెళ్ళి జరిగేలా చూడరా బాబూ'' అన్నాడు జానకిరామయ్య.

"నాన్నా మనమిద్దరం కోదండంగారింటికి వెళ్ళి వద్దాం'' అన్నాడు గోపీ.

8

కోదండానికి నిజంగానే చాలా సంతోషంగా ఉంది' జానకిరామయ్యగారు ఊళ్ళో బాగా పేరు ప్రతిష్ఠలున్నాయి' ఆయన ఇంటికోడలు కావడం అదృష్టం. ఆ కుటుంబంలో వియ్యమందడం తన అదృష్టం.

"బాబూ-ఈ విషయం చెప్పడానికి మీరు స్వయంగా బయల్దేరి రావాలా? కాకితో కబురంపితే రెక్కలు కట్టుకొచ్చి స్వయంగా మీ ఇంటి ముందు వాలేవాణ్నిగా-..'' అన్నాడు కోదండం.

"దాందేముంది. అబ్బాయి ముచ్చటపడుతున్నాడు. అడగాలని వచ్చాను'' అన్నాడు జానకిరామయ్య.

"అయితే మనం మిగతావిషయాలు మాట్లాడుకో వచ్చా'' అన్నాడు గోపీ.

"నిరభ్యంతరంగా——...'' అన్నాడు కోదండం.

"ఈ లోగా మీరు మీ చెల్లెలితో సంప్రదించవలసిన అవసరం లేదా?''

"మీ కున్న పేరు ప్రతిష్ఠలు నాకు లేకపోయినా—మాదీ సంప్రదాయమైన కుటుంబం బాబూ - నా చెల్లెలు నేను గీచిన గీటు దాటదు'' అన్నాడు కోదండం.

"అవుననుకోండి. కానీ ఈ రోజుల్లో పిల్ల ఇష్టం గురించి తెలుసుకోవడం మంచిది. అసలే కాలేజీలో చదువు తోందంటున్నారు'' అన్నాడు గోపీ.

జానకిరామయ్య విసుగ్గా కొడుకువంక చూసి "ఈ కళంకలన్నీ మన కెందుకురా—అది వారి కుటుంబ విషయం. మనకాయన ఇచ్చిన మాట జరుగుతుంది. అంతేకదా మన కాక్కవలసింది. ఇందులో ఇంక మాట్లాడుకోవలసిన విషయాలుకూడా ఏమీ లేవు. నాకు కట్నాల ఆశ, లాంఛనాల పట్టింపులు లేవు. వారి తాహతుకు తగినట్లుగా జరిపిస్తారు. ఇంక మనం పోదాంపద" అన్నాడు.

"ఒక్కగానొక్క చెల్లెలు. ఏ విషయంలోనూ లోటు చేయను నేను" అన్నాడు కోదండం.

తండ్రీ కొడుకు లిద్దరూ తృప్తిగా ఇంటికి వెళ్ళారు. ఆ రోజు రాత్రి ఆరుగంటల ప్రాంతంలో వాళ్ళింటికి కోదండం వచ్చాడు.

"బాబుగారూ—అనుకోకుండా చిన్న పరిణామం ఏర్పడింది మా ఇంట్లో. మీరు నన్ను క్షమించాలి."

జానకిరామయ్య అనుమానంగా భయంగా కోదండం వంక చూశాడు.

"నా చెల్లెలు మీ ఇంటి కోడలవుతుంది. కానీ..."

"కానీ..." అన్నాడు జానకిరామయ్య ఇంకా అనుమానంగా.

"మీరు చెప్పినవిధంగా కాక—ఆమె మీ ఇంటికి పెద్ద కోడలవుతుంది..."

జానకిరామయ్య గుండెల్లో పిడుగులు పడ్డట్లయింది— "ఏమిటీ తమాషా?" అన్నాడాయన ఆగ్రహంగా.

"నా చెల్లెలు అరుణ, మీ పెద్దబ్బాయి గోపీ పరస్పరం ప్రేమించుకున్నారుట బాబూ..." అన్నాడు కోదండం.

జానకిరామయ్యకు నోట మాటరాలేదు. ఆ పరిస్థితుల్లో

ఏం చేయాలో, ఏం మాట్లాడాలో ఆయన కర్థంకాలేదు. కాసేపుండి స్థిమితపడ్డాక ఆయన వెళ్ళిపొమ్మన్నట్లు కోదండానికి సైగచేశాడు.

"మీ అభిప్రాయం తెలుసుకుందామని వచ్చాను" అంటూ నసిగాడు కోదండం.

"రేపు తెలుస్తుంది..." అన్నాడాయన. కోదండం వెళ్ళిపోయాడు. రాత్రి తొమ్మిది గంటల ప్రాంతంలో కొడుకు ఇంటికి వచ్చేక ఆయన దగ్గరగా పిలిచాడు.

తండ్రి వాలకం చూసి - "ఆదేమిటి నాన్నా - అలా వున్నారు?" అన్నాడు గోపీ.

"గోపీ-నీకూ నాకూ కూడా విషమసమస్య వచ్చిందిరా!" అన్నాడు జానకిరామయ్య.

"ఏ విషయంలో?"

"రఘు పెళ్ళి విషయంలో?"

గోపీ మాట్లాడలేదు. అతనికి పరిస్థితి చూచాయగా అర్థమైంది.

"ఈ సమస్యను నువ్వే పరిష్కరించాలి..."

"చెప్పండి నాన్నా..."

"నీ బాధ నా కర్థమైంది. నువ్వు అరుణను ప్రేమిస్తున్నావు, ఆమెకూడా నిన్ను ప్రేమిస్తోంది. ఇది మీ ఇద్దరి మధ్యనూ ఉన్న విషయం. నీలో అన్ని మంచిగుణాలూ వున్నాయి. నీకు పెళ్ళికావడం పెద్ద కష్టంకాదు. నీ మంచి గుణాలవల్ల ఎలాంటి ఆడపిల్ల జీవితంలో ప్రవేశించినా సుఖపడుతుంది. కానీ నీ తమ్ముడి విషయంలో అలాకాదు. వాడూ అరుణనే ప్రేమిస్తున్నాడు. మరో ఆడపిల్లను పెళ్ళి చేసుకుంటే ఆ పిల్ల జీవితాన్ని నరకప్రాయం

చేస్తాడు. ఈ పిల్లతో పెళ్ళికాకపోతే వాడెలాంటి జీవితం గడుపుతాడో కూడా తెలియదు నాకు. వాడి గురించి నువ్వు త్యాగం చేయాలి...'' జానకిరామయ్య క్షణం ఆగి ''వయసులో ఉన్న యువతీ యువకుల మధ్య ప్రేమ పేరుతో అంకురించేది కేవలం ఆకర్షణ. ఆ ఆకర్షణను కని పెంచిన తండ్రి కోసం, తోడబుట్టిన తమ్ముడి కోసం త్యాగం చేయడం పెద్ద విశేషం కాదు'' అన్నాడు.

''మీరు చెప్పింది నా కర్థమైంది నాన్నా నా తరఫున నేను త్యాగం చేసినా అరుణ విషయంలో నే నేం చేయ గలను?''

''అరుణ నిన్ను ప్రేమిస్తానంటోంది కదా - ఆమెను ఎలాగో అలా నువ్వే ఒప్పించాలి నిజంగా నిన్ను ప్రేమి స్తూంటే ఆమె ఇందుకు తప్పక ఒప్పుకుంటుంది.''

గోపీ లేచాడు—''నేను ప్రయత్నిస్తాను - నాన్నా. మనస్ఫూర్తిగా నే ప్రయత్నిస్తాను. కానీ అరుణను మాటల్లో గెలవడం చాలా కష్టం. అందువల్ల ఫలితంగురించి నే నేమీ చెప్పలేను.''

జానకిరామయ్య జాలిగా గోపీవంక చూసి — ''నా బాధ నర్థం చేసుకోరా- నేను నీ కన్యాయం చేస్తున్నానని మనసులో నా పట్ల ద్వేషం నింపుకోకురా. రఘు బాగు పడడానికున్న ఏకైక అవకాశమిది అని నాకు తోస్తోంది'' అన్నాడు.

''మిమ్మల్ని ద్వేషించే హీనస్థితికి నేనెప్పుడూ దిగ జారుతాననుకోను...'' అన్నాడు గోపీ.

9

''ఏమందిరా అరుణ?''

గోపీ తన చేతిలోని టేపురికార్డర్ను బల్లమీద పెట్టి-

ఆన్ చేశాడు.

"గోపి_మన పురాణాల్లో అంటరానితనం ప్రబోధించ బడింది. పుట్టుక కారణంగా కొంతమంది అంటరానివా రవుతారంటే కొంతకాలం మనం నమ్మాం. కానీ ఇప్పుడు అంటరానితనాన్ని నిరసిస్తున్నాం_అవునా?"

"అవును..."

"అయితే పురాణ గ్రంథాలను అసహ్యించుకుంటు న్నామా? వాటిని ప్రమాణగ్రంథాలుగా స్వీకరించడం మానేశామా?"

"లేదు. ఇప్పటికీ వాటిని పవిత్ర గ్రంథాలుగా భావి స్తూనే వున్నాం..."

"అంటే అర్థమేమిటో తెలుసా? వాటిలోని మంచినే కానీ చెడ్డను మనం స్వీకరించం. అందులోని చెడ్డను నిర సిస్తూనే_మంచి విశేషాలున్న కారణంగా వాటిని పవిత్ర గ్రంథాలుగా భావిస్తూంటాం."

"అవును_ఇదెందుకు చెబుతున్నట్లు?"

"ఏమీ లేదు. శ్రీరాముడికి కొన్నికాలముందు ఆ దేశపు మహారాజు అతిధి మర్యాదకోసం తన భార్యను_ అతిధి ఆనందంకోసం పంపించాడని రామాయణంలో వుంది. అది మంచిదేనంటావా? అలాంటి అతిధి మర్యాద ఇప్పుడూ చేస్తే బాగుంటుందంటావా?"

"బాగుండదు..."

"రామాయణం పవిత్రత నంగీకరించిన మాత్రాన రామాయణంలోని ప్రతివిషయాన్నీ ఆచరించకూడదని అంగీకరించిన నువ్వు ఇప్పుడు చేస్తున్నదేమిటి? పితృ వాక్య పరిపాలనార్థం ఒక స్త్రీని వ్యభిచారానికి ప్రోత్సహిస్తున్నావు."

"నేనా—వ్యభిచారానికి ప్రోత్సహించడమా?"

"ప్రేమను త్యాగం చేయడమంటే అర్థమేమిటి? నా కిష్టంలేని ఇంకో పురుషుడిని పెళ్ళిచేసుకుని అతనితో కాపురం చేయమంటున్నావ్ వ్యభిచారానికింకో పేరు అది."

"అలా ఎందుకనుకుంటున్నావు అరుణా—ఒకోసారి అనుభవరహితంగా కొన్ని నిర్ణయాలకు వస్తాం మనం. వాటిని సడలించుకుంటే అది వ్యభిచారం కాదు."

"అలాగే అయితే నీతో నా పెళ్ళి కాకపోతే బలవంతంగా నా ప్రాణాలు తీసుకుంటాను. అప్పుడేమవుతుంది? హత్యా—ఆత్మహత్యా? హత్యే అయితే హంతకు డెవరు?"

"అరుణా అలాంటి మాటలనకు. నాకోసం నువ్వు త్యాగం చేయాలి."

"ఏమీకాని నీకోసం నేనెందుకు త్యాగం చేయాలి? నీకు నిజంగా ఏమైనా అయినపక్షంలో నీకుటుంబంకోసం ఏ త్యాగమైనా చేస్తాను. కానీ అప్పుడు నీ తమ్ముడికి నేను వదినవుతాను..."

"ఏం మాట్లాడాలో నాకు తోచడంలేదు. మా నాన్న గారి బాధ చూడలేను నేను."

"అయితే మీ నాన్నగారికీ విషయం చెప్పు. నేను మనసారా నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. రఘు నాకు మరిది అవుతాడు. ఏ పరిస్థితిల్లోనూ నేను రఘుని వివాహం చేసుకోలేను. అదీకాక రఘులాంటి దుర్మార్గుడికి వివాహంచేసి ఒక ఆడపిల్ల గొంతుకోయడం తండ్రి అయినప్పటికీకూడా—ఆయనకు తగదని చెప్పు."

"గోపీ_ఆ టేపు ఆపేయ్" అన్నాడు జానకి రామయ్య. గోపీ స్విచ్ ఆఫ్ చేయగానే "ఆ పిల్ల చాలా తెలివైనదిరా_రఘుని చేసుకునివుంటే తప్పకుండా వాడి జీవితం బాగుపడి వుండేది. కానీ ఆ పిల్లను ఒప్పించలేం" అన్నాడాయన.

తర్వాత రఘుకు కబురుపెట్టి ఆయన ఆ టేపు వినిపించాడు. రఘు పిడికిళ్ళు బిగిసాయి.

"ఆల్ రైట్ నాన్నా-నాకిలాంటి జీవితమే రాసిపెట్టి వుంది. మీరు నన్ను మళ్ళీ చూడగలననుకోకండి" అని వెళ్ళిపోయాడతను.

ఆ మర్నాడుదయానికి గుండెపోటువచ్చి జానకి రామయ్య తనువు చాలించాడు.

10

"ఎవరు మీరు?" అంది అరుణ.

"మీ శ్రేయోభిలాషిని" అన్నదామె.

"మీ పేరు?"

"నా పేరేదైతేనేం_నన్ను రఘు పంపించాడు."

"రఘుచేత పంపబడినవారెవ్వరూ నా శ్రేయోభిలాషులు కాలేరు."

"కానీ నేనుమాత్రం మీ శ్రేయోభిలాషినే. నేను మీకు అందజేసే సమాచారం...మీ భవిష్యత్తు గురించి మీరు మంచి నిర్ణయం తీసుకునేందుకు సహకరిస్తుంది" అన్నదామె.

"అయితే చెప్పండి."

"చెప్పేముందు ఒక చిన్న ప్రశ్న. మీరు రఘును వివాహం చేసుకునేందుకు నిరాకరించారట. ఏ కారణం గానో తెలుసుకోవచ్చా?"

"రఘుగురించి తెలిసినవారెవ్వరూ ఈ ప్రశ్న అడగరు. అతను పరమ దుర్మార్గుడు" అంది అరుణ.

"అయితే రఘుగురించి నీవు సరిగ్గా తెలియదనే అనుకోవాలి" అలా అన్నప్పుడు ఆమె అదో రకంగా నవ్వింది. ఆ నవ్వులో ఏమున్నదో చెప్పడం కష్టం.

"తెలుసును కాబట్టే."

"అతన్ని పెళ్ళిచేసుకోనని అన్నానంటారు. అయితే అలా అన్న కారణంగానే అతన్ని గురించి మీకేమీ తెలియదని నేననుకుంటున్నాను."

"రఘు మీ దృష్టిలో మంచివాడు కావచ్చు కానీ..."

ఆమె అరుణ మాటలు వినకుండా విరగబడి నవ్వింది. అరుణ ఆశ్చర్యపడి మాట్లాడ్డం మానేసి ఆమెవైపే చూస్తూండిపోయింది.

ఆమె నవ్వు ఆపుకుంటూ "రఘుకూ మంచితనానికీ కలయిక కుదరదు. అతను పరమ కర్కోటకుడు..." అంది.

"అయితే..." అంది అరుణ.

"అదే చెబుతున్నాను. అతనెంతటి కర్కోటకుడో నీవు తెలియదు. తనను ఎదిరించిన వ్యక్తులపై అతను పగబడతాడు. పగబట్టిన ఏ వ్యక్తినీ అతనింతవరకూ విడిచిపెట్టలేదు. అతను పగ తీర్చుకునే వ్యక్తిని క్రూరాతిక్రూరంగా శిక్షిస్తాడు. అతడు పెట్టే హింస శరీరానికి కాదు_మనసుకు! అది తట్టుకుని నిలబడేకంటె అతను చెప్పినదానికి అంగీకరించి తలవంచి నడవడమే మంచిది."

"ఇలా బెదిరించమని రఘు మిమ్మల్ని పంపాడా?"

"అవును. ఈ ఫోటో చూడండి" అంటూ ఒక ఫోటో అందించిందామె అరుణకు. అరుణ అందుకుని చూసి తృళ్ళిపడింది. ఆ ఫోటోలో రఘు నిలబడివున్నాడు అతని రెండు చేతుల్లోనూ రెండు గొలుసులున్నాయి. ఒక గొలుసు కుక్క మెడలో వున్నది. రెండో గొలుసు...

"ఇలాంటి ఫోటో నాకు చూపించడానికి మీకు సిగ్గు లేదూ?"

"సిగ్గా?" అదోలా నవ్విందామె. "అదెప్పుడో పోయింది నాకు. నాకిప్పుడు మనసు లేదు. కేవలం నా శరీరంకోసం బ్రతుకుతున్నాను నేను. ఒకసారి రఘును ఎదిరించినందుకు అతను నాకు చేసిన అవమానమిది. నన్ను కుక్కను చేసి ఓపూటంతా వినోదించటమేకాక-నన్ను కుక్కగా తన మిత్రులముందు ప్రదర్శించాడు. భౌ భౌమని మొరిగించాడు. నాకు కుక్క బిస్కట్లు పెట్టించాడు. మీరు తనవెదిరిస్తే ఈ ఫోటోలో కుక్క స్థానంలో వున్న నన్ను-మీకు హెచ్చరికగా చూపించమన్నాడు రఘు. అన్నంత పనీ చేయగల రఘుతో వైరం మీకు మంచిదికాదు."

అరుణకు నోట మాటరాలేదు. ఆ ఫోటోవంక మరోసారి చూసిందామె. శరీరం జలదరించిపోయింది. రఘు గురించి నిజంగా తనకు పూర్తిగా తెలియదు. అసలు మనిషిలో ఇంత క్రూరత్వముంటుందనే తనకు తెలియదు.

"బాగా ఆలోచించుకోండి."

"ఇంకా ఆలోచించడానికేముంది మేడమ్-అన్నీ మీరే స్పష్టంగా చెప్పారు. తెలిసి తెలిసి ఇంతటి దుర్మార్గుడికి ఇల్లాలు కావాలని ఏ ఆడదీ కోరుకోదు. రఘుపట నాకు

గల అసహ్యభావం ఇంకా పెరిగింది. అవసరమైతే ప్రాణాలైనా తీసుకుంటానేగానీ అతడి క్రూరత్వానికి తల వంచను."

"అలా అనుకోకండి. ఇంకా ఆలోచించండి. కోరి ప్రమాదాన్నాహ్వానించకండి. అతను ప్రస్తుతం బిచ్చగాడిలా ప్రేమనర్థిస్తున్నాడు."

"మేడమ్" కోపంగా అంది అరుణ. "మీ పేరు నాకు తెలియదు. రఘు బిచ్చగాడిలా ప్రేమ నర్థించు గాక నేనుమాత్రం అడ్డమైనవాళ్ళకూ బిచ్చంవేసే రకం కాదు."

11

"జరిగినదేదో జరిగిపోయింది. నన్ను క్షమించా లన్నయ్యా" అన్నాడు రఘు.

"మనలో మనకు క్షమార్పణ లెందుకురా?" అన్నాడు గోపీ.

"లేదన్నయ్యా-నా ప్రవర్తనతో నిన్నూ నాన్ననూ కూడా చాలా కష్టపెట్టాను. నేను నీతోపాటు కలిసి ఉండాలనుకుంటున్నాను. ఆ విధంగా నాన్న ఆత్మ శాంతించవచ్చు" అన్నాడు రఘు.

"నిన్నో ఇంటివాడిని చేయాలని నాన్న చాలా తాప త్రయపడ్డాడు. అది జరిగేదాకా నాకూ తృప్తి ఉండదు" అన్నాడు గోపీ.

అతనికి కాస్త దూరపు ఆలోచనా, ముందు చూపూ వున్నాయి. తనకు వివాహం కాగానే తమ్ముడు తనతో కలిసి వుండాలనుకోవడం అతనికి నచ్చలేదు. తమ్ముడి ప్రవర్తనమీద అతనికి నమ్మకంలేదు. అదీకాక అతను

చేసుకుందామనుకున్న అమ్మాయినే తను చేసుకున్నాడు. తమ్ముడు తనతో కలసివుండే పక్షంలో అతనికీ వీలైనంత త్వరగా వివాహం చేసేయాలని అతని ఆలోచన. కలిసి వుంటానని తమ్ముడంటే తను కాదనడం బాగుండదు.

గోపీకి రఘుమీద ప్రేమాభిమానాలున్నాయి కానీ నమ్మకంలేదు. చిన్నప్పట్నించీ అతనికి రఘు తెలుసును. ఒక్కసారికూడా నమ్మదగ్గవిధంగా అతను ప్రవర్తించ లేదు. తండ్రిలేని ఇంట్లో తనూ తమ్ముడూ కలిసివుండడం కోరి తన జీవితానికి అనర్థం తెచ్చిపెట్టుకోవడమేనని అతనికి తెలుసు.

"ఎందుకన్నయ్యా నాకు పెళ్ళి? నాకు జీవితంమీద పెద్దమమకారంలేదు" అన్నాడు రఘు.

"అలాగంటే ఎలా? నీ పెళ్ళి నా బాధ్యత!" అన్నాడు గోపీ.

"అయితే నీ ఇష్టం. నీమాట కాదనను నేను. నీకు తోచిన సంబంధం స్థిరపరిచేయి. నేనొప్పుకుంటాను" అన్నాడు రఘు.

గోపీకి కొంతమంది సన్నకారు వ్యాపారస్థులతో పరిచయముంది. వారిలో ఎవరైనాసరే తనఇంటి సంబంధమంటే ఎగిరి గంతేస్తారు.

తర్వాత గోపీ అరుణను పిలిచి రఘు అభీష్టాన్ని చెప్పాడు. ఆమెకవి అట్టే నచ్చలేదు. కానీ గోపీ నెమ్మదిగా ఆమెకు నచ్చచెప్పి ఒప్పించాడు. ఫలితంగా రఘు కోసం ఆ ఇంట్లో ఒక గది ప్రత్యేకించబడింది.

భర్త ఎన్నిచెప్పినా అరుణకు బెంగగానే వుంది. ఆమె దృష్టిలో తనను కలుసుకుని ఆ యువతి చూపించిన

ఫోటో మెదుల్తోంది. అది రఘు క్రూరత్వానికి, పగతీర్చు కునే విధానానికి ఫోటో! రఘు తనని వదిలిపెడతాడని ఆమెకు తోచడంలేదు. అందుకని తన జాగ్రత్తలో తనుంటోంది.

కానీ రఘు ప్రవర్తనలో చెప్పుకోదగ్గ మార్పు కనబడు తోంది. అతను అన్నగారిపట్ల అతివినయాన్ని ప్రవర్తిస్తు న్నాడు. ఆ వినయానికి అన్న ముగ్ధుడవుతున్నాడు కూడా. రఘు ప్రవర్తన కారణంగా గోపీలోని భాతృ ప్రేమ క్రమంగా చిగిర్చి పుష్పించడం మొదలయింది.

రఘు ప్రతి ఉదయం స్నానానంతరం అన్నగారికి పాదాభివందనం చేస్తాడు. బయట ఎక్కడ తిరిగినా అన్నగారిని ప్రశంసిస్తూ, అతనిపట్ల తనకుగల భక్తి భావాన్ని ప్రస్తావిస్తూ వుంటాడు. అన్నగారు వచ్చే వరకూ ఉదయంగానీ రాత్రిగానీ భోజనం చేయడు. అన్న గారి వైఖులకనుగుణంగా తన కార్యక్రమాలను సరి చేసుకుంటూ వుంటాడు.

తమ్ముడిలో వచ్చిన మార్పు గోపీని పూర్తిగా కరిగించి వేస్తోంది. తండ్రి వుండగానే తమ్ముడిలో ఈ మార్పు వచ్చివుంటే ఎంత బాగుండేది? అనుకునేవాడతను. ఏ స్త్రీలో కారణంగా తమ్ముడు మారతాడని తండ్రి ఆశించాడో అదేమార్పు-ఆ స్త్రీతో తనకు పెళ్ళిజరగడం ద్వారా తమ్ముడిలో వచ్చింది.

సుమారు నెలరోజులు గడిచాక ఒకరోజు అరుణ స్నానాలగదిలోకి వెళ్ళి బట్టలు విప్పుకుంటూండగా "వాటే బ్యూటీ" అన్న పురుష కంఠం వినబడి వులిక్కి పడింది. అప్రయత్నంగా ఆమె చీరను ఒడలంతా కప్పింది.

చీకటిగా వున్న ఒకమూలనుంచి రఘు బయటకు వచ్చాడు. ఆమె తలుపులు గబగబా తీసుకుని బయటకు వెళ్ళిపోయింది. బెడ్రూమ్‌లోకి వెళ్ళి తలుపులు వేసుకునే వరకూ ఆమె గుండెలదురుతూనే వున్నాయి.

ఆ రాత్రి ఆమె భర్తకు రఘు ప్రవర్తన సరిగాలేదని చెప్పింది.

"ఎప్పట్నుంచి?"

"ఈరోజు ఉదయం పదకొండు గంటలకు రఘు నేను వెళ్ళేసరికి బాత్రూమ్‌లో ఓమూలగా నక్కివున్నాడు. చటుక్కున బయటకు వచ్చేశాను" అంది అరుణ.

ఒక్కక్షణం సాలోచనగా తలపంకించి "రఘు నాతో పాటే బైటకు వచ్చేశాడుగా" అన్నాడు గోపీ.

"అవుననుకోండి. కానీ ఎప్పుడో మళ్ళీ వచ్చి వుంటాడు."

"అదిసరే-తను శేషారావునికలుస్తానని నాతో అన్నాడు. పన్నెండింటికి శేషారావు నాదగ్గరకు వచ్చాడు. ఈరోజు పదింటినుంచి పావుతక్కువ పన్నెండుదాకా రఘు అతని వద్దే వున్నాడుట. మాటల సందర్భంలో ఆ విషయం చెప్పాడు."

అరుణ భర్తవంక అదోలా చూసి "తమ్ముణ్ని వెనకేసుకు రావడంకోసం అబద్ధం చెబుతున్నారా? దీనివల్ల పరిణామాలు చాలా దూరంగా వుండవచ్చు" అంది.

గోపీకి కాస్త కోపంవచ్చి "అసలు నేనబద్ధం చెబుతున్నానన్న అనుమానం నీకెలా వచ్చింది? నువ్వన్నది అబద్ధమని నేననలేదే!" అన్నాడు.

అరుణ దెబ్బతింది. "అయితే నేనబద్ధం చెబుతున్నానంటారా?"

"పిచ్చి అరుణా" అన్నాడు గోపీ నవ్వి. "నువ్వు తెలివైనదానివనీ నాకంటె కూడా ఎక్కువ తెలివైనదానివని నాకు తెలుసు. కానీ ఒకోసారి మన తెలివితేటలే మన ప్రాణాలమీదకు తెస్తాయి. మనలో మనం ఒకరినొకరు అనుమానించకూడదు. నేను తమ్ముడి విషయంలో అబద్ధం చెప్పాననీ అనుకుంటున్నావు కాబట్టి అదిప్పుడే ఋజువుచేస్తాను. శేషారావు తమ్ముడికీ నాకూ జరిగిన సంభాషణ చెప్పాడు. ఇప్పుడు తమ్ముణ్ని పిలిచి ఉదయం పదకొండుగంటల ప్రాంతాల ఎక్కడున్నాడో ఏంచేశాడో అడుగుతున్నాను. వాడు చెప్పిందీ నేను చెప్పిందీ టాలీ అవుతుందో లేదో చూడు. ఈవిషయంలో మేమిద్దరమూ గూడుపుఠాణీ అవుతామని నువ్వనుకోవు గదా?"

అరుణ అప్పటికి మాట్లాడకపోయినా ఆ తర్వాత రఘు తను శేషారావు దగ్గరకు వెళ్ళాననడమూ-భర్త చెప్పిన మాటలూ, అతని మాటలూ టాలీ అవడమూ ఆమె బెంగను పెంచింది.

ఆ రాత్రే గోపీని రఘు చాటుగా పిల్చి "నీకిష్టం లేదంటే చెప్పు అన్నయ్యా నేను వేరే వెళ్ళిపోతాను" అన్నాడు.

"అదేం?" అన్నాడు గోపీ.

"వదినకు నేను మీ ఇంట్లో వుండడం ఇష్టంలేనట్లుంది తన అయిష్టాన్ని రకరకాలుగా వ్యక్తం చేస్తోంది. నీకే ఇష్టంలేక తననలా ప్రవర్తించమన్నావో ఏమిటో నాకర్థం కావడంలేదు" అన్నాడు రఘు.

గోపీ అర్థమైనట్లు తల పంకించాడు. అరుణకు రఘు

ఇక్కడుండడం ఇష్టంలేదు. అందుకోసమని అబద్ధాలు కల్పిస్తోంది. ఆమె భయాలకు అర్థం లేకపోలేదు. కానీ రఘు ఇప్పుడు మారిపోయాడు. ఇప్పుడు వాడిని ఇంట్లోంచి బయటకు పంపేస్తే వాడు చెడిపోవచ్చు, లోకం తనను నిందించవచ్చుకూడా!

"అరుణా! ఈ పర్యాయం రఘు నిన్ను అల్లరిపెడితే సరిగ్గా టైము చూసి నాకు చెప్పు" అన్నాడు గోపి భార్యతో. ఆ సంభాషణ రఘు విన్నట్లు అతనికి తెలియదు.

12

మర్నాడుదయం తెల్లవారుఝామునే గోపి ఏదో పని మీద బయటకు వెళ్ళిపోయాడు. రఘుకూడా అతనితో వెళ్ళాడు. వెళ్ళే ముందతను ఎవరికీ తెలియకుండా ఇంట్లో ఉన్న అలారం గడియారాన్ని అరగంట వెనక్కు తిప్పాడు.

గోపీ, రఘు కలిసి పనులమీద ఉదయం తొమ్మిదిన్నర వరకూ కలిసి తిరిగారు. తొమ్మిదిన్నరకు రఘు అన్నయ్య దగ్గర సెలవు తీసుకుని వెళ్ళేముందు టయిమ్ చెప్పి మరీ వెళ్ళాడు.

రఘు తిన్నగా ఓ టాక్సీ చేరమాడి పది నిముషాల్లో యిల్లు చేరాడు. దొడ్డిదారిన ఎవరికంటా పడకుండా లోపల చేరాడు. ఈదారి అతనికి చిన్నతనంనుంచీ అలవాటే. వెడుతూనే వదినగారెక్కడుందో చూసుకున్నాడు. ఇంట్లో వదినగారొక్కత్తే వుంది-పడకగదిలో బద్ధకంగా పడుకుని!

అతను తిన్నగా ఆమె గదిలోకివెళ్ళి వంటిమీద చేయి వేశాడు. ఉలిక్కిపడి లేచి—"నువ్వా?" అందామె.

రఘు మాట్లాడకుండా ఆమెను తన రెండు చేతులతో ఓసారి బలంగా కౌగిలించుకుని వదిలేసి వెళ్ళిపోయాడు. ఆమె తెల్లబోయి అలా నిలబడి ఉంది. ఆ తర్వాత అతను మళ్ళీ వచ్చినదారినే వెళ్ళిపోయాడు. బయటినుంచే దొడ్డి తలుపు తీయడం, వేయడం—అతని కొక్కడికే తెలిసిన ప్రత్యేకత!

ఓ గంట పోయాక రఘు మళ్ళీ ఇంట్లోకి వచ్చాడు. వదిన కు తెలియకుండా గంటకో పర్యాయం పదినిముషాలు చొప్పున అలారం టైంపీసులో టైమ్ అడ్జస్ట్ చేశాడు. ఆ విధంగా మూడు గంటలు గడిచేసరికి అలారం టైంపీసులో చూపే టైము గోపీ చేతివాచీ టైముతో సరి అయింది.

గోపీ మధ్యాహ్నం రెండు గంటల ప్రాంతంలో ఇల్లు చేరాడు. అతన్ని చూడగానే అరుణ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుని "రఘు ఈ రోజు మళ్ళీ అల్లరి చేయడానికి ప్రయత్నించాడు" అంది.

"టైము నోట్ చేసుకున్నావా?" అన్నాడు గోపీ నవ్వుతూ.

భర్త తన ఫిర్యాదును తేలికగా తీసుకొన్నందుకు అరుణకు బాధకలిగింది "ఆఁ సరిగ్గా తొమ్మిదింపావుకి..."

"ఏమన్నావు-నిజంగా జరిగిందా?" అన్నాడు గోపీ.

"ఏమిటండీ మీ ప్రశ్నలు?" అంది విసుగ్గా బాధగా అరుణ.

"లేకపోతే ఏమిటి అరుణా! రఘు నా దగ్గర తొమ్మిదిన్నరకి సెలవు తీసుకున్నాడు. తొమ్మిదింపావుకి నిన్ను కలిశాడంటున్నావ్. ఎలా సాధ్యం?"

"ఏమండీ-ఏమిటి మీరంటున్నది?"

"ఇది నిజం అరుణా" అంటూ గోపీ రఘుతో తొమ్మిది న్నరవరకూ తనకు జరిగిన అనుభవాలను పూస గుచ్చినట్లు చెప్పాడు. అరుణకు మతి పోయినట్లయింది.

"ఏమండీ— నేనబద్ధం చెప్పగలనని మీ రనుకుంటు న్నారా? మిమ్మల్ని మోసం చేస్తానని మీరు నమ్ము తున్నారా?" అంది అరుణ.

"లేదు అరుణా! నిన్ను నువ్వే మోసం చేసుకుంటు న్నావు. రఘు చెడ్డవాడు కాడని నేననను. కానీ వాడిలో మార్పువచ్చి మంచిగా ఉండాలని అనుకుంటున్నప్పుడు- వాడికి మన మొక అవకాశం ఇవ్వాలి. అందులోనూ వాడికి నేను స్వయానా అన్నను..." అన్నాడు గోపీ.

అరుణ క్షణం ఆలోచించి అలారం టైంపీసు తీసుకుని వచ్చింది- "నేను ఫాలో అయ్యేది టైమని తెలుసుగదా- చూడండి. ఒక వేళ మీ టైముకూ దీనికీ ఏమైనా తేడా ఉన్నదేమో..."

రెండు టైములూ సరిపోగా గోపీ పకపకా నవ్వి— జాలిగా చూశాడు భార్యవంక.

13

"నా పగకు తిరుగుండదు. కానీ నీ విషయంలో ఏమీ చేయ బుద్ధి కావడంలేదు. ఒక్కసారి నాకు లొంగిపో. నేను నిన్నేమీ చేయను. నీపై పగను మరిచిపోతాను. నువ్వు నన్ను మాటలన్నావనీ, అవమానించావనీ మరిచి పోయి-నువ్విచ్చే ఆనందాన్ని కలకాలం గుర్తుంచుకుంటాను కాదనకు అరుణా!"

అరుణ మాట్లాడలేదు కానీ ఆమె కళ్ళు నిప్పులు వర్షి స్తున్నాయి.

"అలా చూడకు అరుణా! ఇప్పటికే నా శక్తి గ్రహించి వుంటావు. ఇప్పటికి ఎన్ని పర్యాయాలో అన్నయ్యకు నా గురించి చెప్పి ఫెయిలయిపోయావు. ఇకమీదట నువ్వు నా గురించి ఏం చెప్పినా అన్నయ్య నమ్మడు. పైగా నీకూ అన్నయ్యకూ అపార్థాలు వస్తాయి. నీ ఇంట్లో నిన్నే అసక్తురాలిని చేయగలిగిన నా శక్తిని తక్కువ అంచనా వేసి ఆపదల పాలుగాకు. ఒక్కసారంటే ఒక్కసారికి ఒప్పుకో ఇక జీవితంలో నీ జోలికి రాను..."

అరుణ కన్నులింకా నిప్పులు వర్షిస్తూనే వున్నాయి.

రఘు మోకాళ్ళమీద ఆమెముందు మోకరిల్లి _ భిక్షుకుడిలా చేతులుసాచి "అరుణా__నీ ముందు నేను బిచ్చగాడిని. అర్థిస్తున్నాను" అన్నాడు.

"అలా పైకెళ్ళరా ముష్టివెధవా" అంది అరుణ.

రఘు చటుక్కున లేచి నిలబడ్డాడు__"ఏమన్నావ్?"

"పోరా_ముష్టికుక్కా!" అంది అరుణ. తనను కోరరాని కోరిక కోరి__నానా విధాలుగా వేధిస్తున్న అతన్ని ఎలా నిందించాలో తెలియక అరుణ అన్న మాటలివి.

"మర్యాద తెలియనిదానా_ఇంతకాలం నీకు మర్యాదనిచ్చాను. అది నీ గురించి కాదు. నీ అందానికి ఇంక నీకు మర్యాద లేదు. ఈ రోజుతో నువ్వు నా చేతిలో__"

అతను ఆవేశంగా ముందడుగు వేశాడు.

"భీమయ్యా__" అని అరిచింది అరుణ గట్టిగా.

మరో క్షణంలో ఎవరివో ఇనుపహస్తాలు రఘును గట్టిగా బంధించాయి. రఘు వెనక్కు తిరిగి చూశాడు.

ఉక్కుపిడుగులా ఉన్న మనిషి కనిపించాడతనికి.

"వీడికి మగతనం లేదు. కానీ మగతనంగల మగ మహా

రాజుల నెందరినైనా మన్నుకరిపించగలడు. నీ ప్రవర్తనలోని మార్పు గమనించేక నేను వీణ్ణి ఈ ఇంటి కాపలాకూ, రక్షణకూ నియమించుకున్నాను. మా అన్నయ్యా పంపాడు వీడిని'' అరుణ నవ్వి—''భీమయ్యా-వాడో ముష్టికుక్క! వాడితో నీకేంటి_వదిలెయ్'' అంది.

భీమయ్యా రఘుని వదిలేశాడు.

''చూడోరోయ్. మనిషికీ కుక్కలకూ తేడా ఉంది. మనిషికి నీతి ఉంటుంది. నీతి అక్కర్లేదనుకునే కుక్కల్లాంటి ఆడవాళ్ళు ఈ ప్రపంచంలో లేకపోలేదు. అలాంటి వాళ్ళకోసం నువ్వూ కుక్కలా తిరగాలి. నాలుగైదుసార్లు ఛీ అనిపించుకున్నా ఎప్పటికో ఫలితం దొరికే ఓ ఇల్లు దొరక్కపోదు. అయితే ఛీ అనిపించుకున్న చోటికే పది సార్లు వెళ్ళి నువ్వు నిజంగా కుక్కననిపించుకున్నావు. నాకళ్ళముందు నిలబడితే ఇంకా ఏమంటానో తెలియదు. తక్షణం వెళ్ళిపో'' అంది అరుణ.

రఘు ముఖం అవమానంతో కమిలిపోయింది. అతను ఒక్క అంగలో వినురుగా అగదిలోంచి వెళ్ళిపోయాడు.

అరుణ కసి ఇంకా తీరలేదు. ఆమె ఆవేశం యింకా ఏమీ తగ్గలేదు. కోపం తీవ్రతకూడా అలాగేవుంది.ఆమె మామూలు మనిషి కావడానికి సుమారు రెండుగంటలకు పైగా పట్టింది.

ఆరాత్రి భర్త—''ఇంట్లో రఘు ఉన్నట్టులేదే—'' అన్నప్పుడామె జరిగిన సంగతులేవీ భర్తకు చెప్పలేదు. రఘు కారణంగా తనకూ భర్తకూమధ్య దూరం బాగా పెరిగింది. ఈ విషయాలేవీ ఆయన నమ్మడు. మళ్ళీ రఘు తనింట అడుగు పెట్టకపోతే బాగుండునని అనుకుందామె.

మర్నాడే రఘు తన మకాం యధాప్రకారం మార్చే

కాదు. అయితే అందుకు కారణం అరుణ ఊహించినది కాదు. దేశంలో ఎమర్జన్సీ వచ్చింది.

14

వీర్రాజు, శేషారావు, రఘు ముగ్గురూ ప్రాణస్నేహితులు. వారి పరిచయమలాంటిది. వారి స్నేహమలాంటిది. ఒకే మంచంమీద ఒకే పర్యాయం ఒకే అడదాన్నిపంచుకునే _ కలసి పంచుకునే మన స్తత్వమూ, స్నేహమూ ఆ ముగ్గురికీ ఉన్నాయి. అలాంటి స్నేహానికి తిరుగుండదు.

వీర్రాజుతండ్రి ఓ యస్పీ అయినప్పటికీ పెద్ద అవినీతి పరుడేంకాదు. అలాగని గొప్ప సత్ప్రవర్తనగలవాడూ కాదు. తనడ్యూటీ తను పాటిస్తూ అందినవి అందుకుంటు ఉండేవాడు. వీర్రాజు ఆయన ఒక్క గానొక్క గారాల బిడ్డ కావడంవల్ల అతని విషయంలో చూసిచూడనట్లూరుకున్నా తన బాధ్యతకున్న హద్దులవల్ల కొన్ని విషయాల్లో కొడుకునదుపులో పెట్టక తప్పలేదాయనకు.

దేశంలో ఎమర్జెన్సీ రాగానే వీర్రాజుకు స్వతంత్రం వచ్చినట్లయింది, అతని స్నేహితుడు శేషారావు ఆ ఊరి మునిసిపల్ చేర్మన్ గారబ్బాయి. చేర్మన్ గారు అధికారంలో ఉన్నపార్టీ ఆదేశాలను అక్షరాలా పాటించేటంత భక్తుడు కావడంవల్ల ఆయనకు ఎమర్జన్సీలో అధికారం పెరిగింది. డీయస్పీగారూ, చైర్మన్ గారూ చెప్పాలో దగ్గ స్నేహితులే.

శేషారావిప్పుడూరికి మకుటంలేని మహారాజయ్యాడు. అతని మిత్ర బృందంలో అతిముఖ్యులు వీర్రాజు, రఘు.

వచ్చిన కొత్త స్వతంత్రాన్ని వినియోగించుకోవడం కోసం వీర్రాజు, శేషారావు రఘుని తనపాత నివాసానికి తరలి రమ్మన్నారు. రఘువుండే మేడ వీరి విలాసాలకు

చాలా అనువుగా ఉంటుంది. వచ్చేముందు రఘు తనపగ గురించి చెప్పాడు మిత్రులిద్దరికీ.

"ఈ విషయంలో నెమ్మదిగా ఆలోచిద్దాం. నిదానమే ప్రధానమన్నారు. ఇప్పుడు కొత్తగా లభించిన అధికారాన్ని సద్వినియోగం చేయాలి..." అన్నాడు శేషారావు.

"అప్పుడే తొందర పడకూడదు మనం. ముందుచిన్న చిన్న అత్యాచారాలు చేస్తాం. ప్రజలు సహిస్తున్నారో లేదో చూడాలి. వాళ్ళు సహించక ఏంచేస్తారు. సహిస్తారు! అలా కొన్నాళ్ళు సహించాక అలవాటుపడతారు. డోసు క్రమంగా పెంచుకుంటూ వెళ్ళాలి. ఒక దశకు వెళ్ళాక మనకిష్టమైన ఏ ఆడదాన్నయినా సరే......" వీర్రాజు చెప్పాడు.

"ఎమర్జన్సీ కలకాలం వర్ధిల్లాలి!" అన్నాడు రఘు.

అతని మాటల ప్రభావమైతేనేం,కోరిక బలమైతేనేం ఎమర్జన్సీ బాగానే వర్ధిల్లింది!

ఏడెనిమిది నెలల అనంతరం గోపికి బాబుపుట్టాడు. ఆ వేడుకను ఘనంగా జరిపించాడు గోపీ. రఘుకూడా ఆ వేడుకలో ఆత్మీయుడిలా పాల్గొన్నాడు.

ఆమర్నాడు కోదండం ఇంటిపై పోలీసులు మెరుపుదాడి జరిపారు. అతనింట్లో అనుమానకరమైన వస్తువులు చాలా వున్నట్లు పోలీసులు ప్రకటించారు. కోదండం ఇంటికి సీలు వేయబడింది. కోదండాన్ని అరెస్ట్ చేయడం మాత్రం జరగలేదు.

మర్నాడు రఘు వీర్రాజుతో కలసి గోపి ఇంటికి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఇద్దరూ కలిసి బలవంతంగా గోపీ చేత వీలునామా వ్రాయించారు. తనభార్య తన్ను మోసం

చేసిందనీ, ఆమే ఆమె అన్నాకలిసి తన ఆస్తికోసం పథకం వేస్తున్నారనీ ఆ పథకం ఫలించకుండా ఉండగలందులకు తన ఆస్తినంతా తమ్ముడు రఘు పేరున వీలునామా వ్రాస్తున్నాననీ అతనందులో పేర్కొన్నాడు. అదయినాక రివాల్వర్ పేలింది.

రఘుచేతిలో గోపి హతమయ్యాడు.

మర్నాడు కోదండాన్ని పోలీసులు అరెస్ట్ చేశారు. చెప్పుకోదగ్గ సాక్ష్యాధారాలతో అతనే గోపీని హత్య చేశాడని పోలీసులు నిర్ణయించారు.

15

బాబుమీద ఎండ పడకుండా అరుణ కొంగుకప్పింది'

అంత ఎండ ఆమెకు అలవాటు లేదు. కొడుక్కు రక్షణ ఏర్పరచినా ఆమెకు రక్షణ లేదు.

ఒక పదినిమిషాల అనంతరం పిల్లవాడు పాలకోసం ఏడ్చాడు.

తన కొంగుకు బిగించి కట్టిన పాలసీసాను మరో పర్యాయం చూసిందామె. నాలుగుగంటల క్రితం అందులోని పాలన్నీ పీల్చిపీల్చి తాగేశాడు బాబు. అరుణ కళ్ళముందు జరిగినదంతా మెదుల్తోంది.

అర్ధరాత్రి పన్నెండు గంటలవేళ నిర్దాక్షిణ్యంగా తనని యిట్లోంచి గెంటివేశాడు రఘు.

“అన్నతో కలసి భర్తని చంపినపాతకి ఈమె! ఈమె జాలిచూపులకు ఎవరూలొంగి పట్టెడన్నంకానీ గుక్కెడు పాలుగానీ యీయవద్దు. అలా ఇచ్చినవారు దారుణంగా శిక్షింపబడతారు” అంటూ ఒక హెచ్చరిక విన్నదామె ఆ మరుక్షణం.

అక్కడొక సైకిల్ రిక్షా. అందులో ఒకమనిషీ, మైకూ. అరుణ ఎక్కడికి వెడితే అక్కడికీ రిక్షా అనుసరి స్తోంది.

ఇప్పుడు సమయం పదకొండు గంటలయింది. నడి వీధిలో ఇప్పటికామె పదకొండు గంటలు గడిపింది.

అరుణకు ఏం చేయాలో తోచడంలేదు. ఆ రిక్షాను తప్పించుకోవాలని చాలా ప్రయత్నించింది. కానీ సఫలీ కృతురాలు కాలేకపోయింది.

అడుక్కోవాలని ఆమె అనుకోలేదు. కానీ, ఆ రిక్షా, మైకులో ప్రకటన ఆమెకు సహించరానివిగా ఉన్నాయి. ఆ ప్రకటనకు భయపడి ఆమెను చూడగానే ప్రతివాడూ ఇంటి తలుపులు మూసేస్తున్నారు.

బాబు ఏడ్చాడు. ఆఏడ్పు అరుణ శరీరాన్ని చీల్చు కుని గుండెలలో తగుల్తోంది.

అయిదు నిమిషాలు, పదినిమిషాలు, పావుగంట... బాబు ఏడ్పు ఆగడంలేదు. ఆమెకు క్షణాలు యుగాల్లా గడుస్తున్నాయి. చాలాసేపు ఆలోచించి ఆమె తన ఇంటికి పరిగెత్తింది.

రఘు వీధరుగుమీదనే ఉండి ఆమెను ఆగమని వారిం చాడు.

"బాబుకి పాలు..." అంది అరుణ బింకంగా.

"ఛీ-పక్కింటికి పోవే ముష్టిదానా" అనేసి లోపల కెళ్ళి ఛళ్ళున తలుపులు వేసుకున్నాడతను. ఆమెను ఆ క్షణంలో అవమానంకంటె, బాధ ఎక్కువగా దహిం చింది.

అక్కణ్నించి కదిలిందామె. రఘు బయటకి వచ్చి

ఇంటికి తాళంవేశాడు. తనూ రిక్షా ఎక్కాడు. రిక్షా ఆమెను అనుసరించింది.

బాబు ఏడుపు పెరిగినకొద్ది, సమయం గడిచేకొద్ది అరుణలో అహం అలాఅలా నశించిపోసాగింది. ఆమె ఎక్కడయినా ఎవరినయినా ఉద్దేశించి ఏమైనామాట్లాడా అనుకున్నప్పుడల్లా మైకులో పెద్దస్వరంలో ప్రకటన ఎదురయ్యేది.

అరుణ చివరకు తెగించింది. ఒక హోటల్లో పాలివ్వ నిరాకరించేసరికి బలవంతంగా తీసుకోబోయింది. ఫలితంగా ఆమె నక్కాణ్ణించి తరిమి తరిమికొట్టారు.

అరుణకు బాధ పెరిగింగి, తను అన్నివిధాలా జీవితంలో ఓడిపోయింది. రఘుతో విరోధం ఎంత ప్రమాదకరమైనదో ఒక స్త్రీ తనకు చెప్పి హెచ్చరించింది. ఒకఫోటోలో ఆమె కుక్కస్థానంలోవుంది. అదేగతి తనకూ పట్టవచ్చునని హెచ్చరించిందామె. ఆ హెచ్చరికను తనుపాటించలేదు. ఫలితంగా భర్తను కోల్పోయింది. అన్న జైలుపాలయ్యాడు. తనబ్రతుకు కుక్కకంటే అన్యాయంగా వీధిపాలయింది.

అన్నింటినీ, అందరినీ కోల్పోయింది తను. ఇక ఈ క్షణంలో అహాన్నిమాత్రం ఎందుకు చంపుకోవాలి? అలా ఆలోచించిన అరుణలో బాబు ఏడుపు వింటూంటే కోపం రగిలింది.

"ముదనష్టపు వెధవకానా—ఎందుకురా ఏడుస్తావ్? తండ్రిని చంపావ్. మామయ్యని జైలుకు పంపావ్. ఇప్పుడు కన్నతల్లిని నడివీథిలో నిలబెట్టావ్, నువ్వుపుట్టి ఎవరు బాగుపడ్డారుగనుక—ఇప్పుడింకా ఏడవడం కూడా ఎందుకు?" అంది కోపంగా.

నడిరోడ్డుమీద ఆమె చుట్టూ మూగారు జనం.

బాబు ఏడుపు ఆపలేదు. అరుణకు కోపంవచ్చి బాబుని కొట్టింది. వాడి ఏడుపు తగ్గలేదు సరికదా, పెరిగింది. ఆమె మళ్ళీ వాడిని కొట్టింది. వాడిస్వరం ఇంకా పెరిగింది. అలా నాలుగయిదుసార్లు జరిగేసరికి గుంపులోంచి చటుక్కున ఒక ముసలాయన ముందుకువచ్చి—

"ఎవరమ్మా — నువ్వీ పసిగుడ్డును కొడుతున్నావు?" అన్నాడు.

అరుణ ఆ ప్రశ్నకు ఆశ్చర్యంగా ఆయనవంక చూసి "నేను వీడి కన్నతల్లిని. పాలడిగినందుకు కొడుతున్నాను. ఈ మాత్రం అర్థంకాలేదా?" అంది.

"పాలడిగితే కొడతావా? ఏం తల్లివమ్మా నువ్వు?" అన్నాడా ముసలాయన.

"పొద్దుట్నుంచి పిల్లాడికి గుక్కెడు పాలు పట్టించలేకపోయాను. నా పరిస్థితి తెలుసుకోకుండా వాడలా ఏడుస్తుంటే నేనేం చేయగలను?"

"ఆకలేస్తే యేడవకూడదని ఆ పసిపాపకెలా తెలుస్తుందమ్మా?"

"వాడికి తెలియదని నాకూ తెలుసు. కానీ నాముందు వున్న యీ ప్రజ పసిపాపలుకారు, గుక్కెడు పాలతో నాబిడ్డ యేడుపు ఆగుతుందని వాళ్ళనుకోలేదు."

ముసలాయన పరిస్థితి విచారించాడు. మిగతా విశేషాలు తెలుసుకునేలోగా ముందాయన అరుణకు అవసరమైన పాలు ఇప్పించాడు.

రత్నాలో అతను ప్రకటన మళ్ళీ చేయబోయాడు కానీ రఘు వారించాడు. "వద్దు. ఆయన చైర్మన్ నాన్నగారు"

అన్నాడు రఘు మైక్ వ్యక్తితో.

కుర్రాడికి పాలుపోరికాక "వీడికి పాలు సంపాదించడం ఇంత సులువని నాకు తెలియలేదు. తెలిసివుంటే ఇందాకనే వీడిని చావబాది వుండేదాన్ని" అంది అరుణ.

ముసలాయన కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. —"కన్నకొడుక్కి పాలు సంపాదించటానికి చావబాదడ మొక్కటే మార్గమని కన్నతల్లికి తోచేలా ప్రవర్తించే దుర్మార్గులకి అధికారం మద్దతునిస్తోంది. ఈ అన్యాయం ఎంతకాలమో కొనసాగదు. ప్రజలే తిరగబడి దీనికిస్వస్తి చెప్పేరోజు ఎంతో దూరంలో లేదు. అంతకాలమూ నేనే నీకు రక్షణనిస్తాను..."

*　　　*　　　*

స్వతహాగా దుర్మార్గులైన రఘులాంటివాళ్ళకు ఎమర్జన్సీ పేరుతో తాత్కాలికంగా మద్దతునిచ్చిన పార్టీ ఎన్నికలలో చిత్తుగా ఓడిపోయింది. ముసలాయన మాటలు నిజమయ్యాయి.

రఘు ప్రస్తుతం కులాసాగానే వున్నాడు. తన ప్రవర్తనను కాస్త మార్చుకున్నాడతను. అతనిమీద నేరాలేమీ ఉన్నట్లులేవు. రఘు కారణంగా తన మనుమడు శేషారావుకూడా ఇబ్బందిలో పడతాడని ముసలాయన అరుణను బ్రతిమాలాడు రఘు విషయంలో ఏ విధమైన ఫిర్యాదును చేయవద్దని. ఆమెకు ఆస్తిలో భాగమిప్పించాడు. కోదండం జైలునుంచి విడుదల కావడానికి దోహదం చేశాడు.

అరుణ ఆలోచించింది. 'రఘుమీద ఫిర్యాదుచేసి ప్రయోజనమేమిటి? అందువల్లపోయిన తనభర్త బతికి వస్తాడా?'

శాంతి, సహనం, అహింసలకోసం సత్యాన్ని మరుగున పర్చాలనుకొంటోందిప్పుడు అరుణ.

భారత ప్రజల సహనం ప్రశంసనీయం, అరుణవారిలో ఒక్కర్తె!

రఘు మళ్ళీ ఊపిరి పీలుస్తున్నాడు. పుంజుకుంటున్నాడు అతనిదివరకటిలా ప్రవర్తించడని అరుణ అనుకుంటోంది. సరిపెట్టుకుంటోంది.

అందుకు కారణం — రాక్షసులనేం చేయాలో అనేకమంది భారతీయులవలాగే అరుణకు తెలియకపోవడం!

—: ఐపోయింది :—